CYNLLUNIAU MARCIO TGAU

HAF 2022

TGAU
LLENYDDIAETH GYMRAEG - UNED 1
HAEN SYLFAENOL
3010N10-1

© WJEC CBAC Cyf.

RHAGARWEINIAD

Defnyddiwyd y cynllun marcio hwn gan CBAC ar gyfer arholiad 2022. Penderfynwyd arno'n derfynol yn dilyn trafodaeth fanwl mewn cynadleddau arholwyr gan yr holl arholwyr oedd yn ymwneud â'r asesiad. Cynhaliwyd y gynhadledd yn fuan ar ôl sefyll y papur fel y gellid cyfeirio at yr amrediad llawn o ymatebion ymgeiswyr, gyda sgriptiau wedi'u llungopïo yn sail i'r drafodaeth. Amcan y gynhadledd oedd sicrhau bod y cynllun marcio wedi'i ddehongli a'i gymhwyso yn yr un modd gan yr holl arholwyr.

Gobeithir y bydd y wybodaeth hon o gymorth i ganolfannau ond cydnabyddir ar yr un pryd y gallai fod gan athrawon safbwyntiau gwahanol ynglŷn â manylion neu ddehongli gan nad ydynt wedi bod yn rhan o'r gynhadledd farcio.

Mae'n flin gan CBAC ond nid oes modd iddo ymgymryd ag unrhyw drafodaeth na gohebiaeth am y cynllun marcio hwn.

© WJEC CBAC Cyf.

TGAU LLENYDDIAETH GYMRAEG

UNED 1 - HAEN SYLFAENOL

HAF 2022 CYNLLUNIAU MARCIO

Walkers' Wood gan Myrddin ap Dafydd

Fy Ngardd gan Lis Jones

Cymharu

Gellir sôn am bwyntiau megis:

- Mae'r ddwy gerdd yn cyfeirio at rywle y tu allan lle maen nhw'n mwynhau mynd i'w weld.

- Mae dail y coed yn amlwg yn y ddwy gerdd. Yn WW mae'r bardd yn sylwi ar eu lliwiau, a'r bachgen yn eu camgymryd am becyn crisps. Yn FNG mae eu lliwiau'n newid i ddangos y tymhorau'n newid.

- Mae prydferthwch byd natur yn bwysig yn y ddwy gerdd. Mae WW yn ein hannog i beidio â dinistrio ein hamgylchedd, a FNG yn rhoi darlun hyfryd o'r amgylchedd.

- Mae WW yn canolbwyntio ar un agwedd o fyd natur, ond mae FNG yn cyfeirio at y coed a'r blodau a'r tywydd.

- Mae FNG yn gorffen yn obeithiol gan fod y gwanwyn yn dod wedi'r gaeaf. Mae WW yn fwy trist gan fod y bardd yn awgrymu nad yw pethau fel y dylen nhw fod.

© WJEC CBAC Cyf.

Walkers' Wood

Gellir sôn am bwyntiau megis:

- Mae'r cyflwyniad i'r gerdd yn awgrymu bod yr ymwelwyr wedi amharu ar Goed Llugwy mewn mwy nag un ffordd, trwy adael sbwriel yn y lle, ond yn bwysicach, trwy newid yr enw.

- Sgwrs rhwng tad a mab yw'r gerdd, gyda'r tad yn ateb cyfres o gwestiynau gan y mab.

- Cwestiwn am yr enw yw'r cwestiwn cyntaf, gyda'r tad yn nodi mai Coed Llugwy yw'r enw iawn ar y lle, ond bod yr ymwelwyr yn ei alw'n Walkers' Wood.

- Mae'r bachgen yn gweld lliw'r dail fel creision, ac mae'r tad yn egluro bod popty'r hydref wedi'u rhostio, a'u gadael yn wledd ar lawr y goedwig.

- Cwestiynau ac atebion tebyg a gawn yng ngweddill y gerdd. Mae'n dweud bod y dail yn drist eu bod yn colli'i gilydd wrth ddisgyn.

- Mae'r bachgen yn gweld lliw deilen fel ceiniog newydd, ac mae'r tad yn parhau gyda'r trosiad bod twll ym mhwrs y ffawydd. Mae'n gweld dail eraill fel darnau o jig-sô, ac ateb y tad yw er mwyn gweld y llun yn llawn y dylai edrych ar y dderwen.

- Daw'r cwestiwn pwysicaf ar ddiwedd y gerdd. Mae'r mab yn sylwi ar ddeilen ryfedd iawn ar lawr y goedwig. Cawn ddarlun ohoni'n lliwgar ac yn sgleiniog. Mae ateb y tad yn annisgwyl – nad deilen ydy hi o gwbl, ond pecyn o Walkers' Crisps, wedi cael ei adael gan y rhai a fu'n crwydro Walkers' Wood.

- Mae'n arwyddocaol nad y rhai a fu'n crwydro Coed Llugwy sydd wedi gadael y pecyn ar lawr. Mae'n debyg fod ganddyn nhw fwy o barch at y lle.

Fy Ngardd

Gellir sôn am bwyntiau megis:

- Darlun o hyfrydwch byd natur a gawn yn y pennill cyntaf. Mae popeth yn iawn yn yr ardd hon. Mae'n 'lliwgar yr yr haf', ac mae'r 'haul yn t'wynnu'n braf.'

- Ar ôl y darlun hyfryd yn y pennill cyntaf, mae pethau'n newid erbyn yr ail bennill. Mae'r dail yn disgyn, ac mae byd natur fel petai'n ymosod yn greulon ar y bardd.

- Er y creulondeb, mae yna brydferthwch o hyd, hyd yn oed ynghanol y gaeaf. Mae 'blodyn bach a'i ben yn wyn' yn dod i dyfu gan arwyddo bod y gwanwyn ar ei ffordd.

- Mae'r un blodyn gwyn wedi rhoi lle i flodau hyfryd unwaith eto.

- Nid y blodau'n unig sy'n tyfu, mae byd natur wedi sicrhau bod dail yn tyfu ar y coed unwaith eto.

Neges

Mae neges y ddwy gerdd yn debyg i'w gilydd, sef pwysigrwydd cadw byd natur ar ei orau. Mae WW yn rhoi'r neges i ni drwy ganolbwyntio ar fyd natur a'r iaith Gymraeg. Mae'n canolbwyntio ar y diwedd ar un elfen o fyd natur, sef llygredd. Mae'n gweld llygredd byd natur fel ymosodiad ar yr iaith Gymraeg.

Mae FNG yn dewis rhoi darlun hyfryd o fyd natur, a gallwn weld pwysigrwydd ei gadw fel hyn.

© WJEC CBAC Cyf.

Arddull Walkers' Wood

Gellir sôn am bwyntiau megis:

Enghraifft	Nodwedd
Oes na enw... Dad?	cwestiwn
Coed Llugwy... Walkers' Wood	cyferbyniad
popty'r hydref	trosiad
fel darnau o jig-sô	cyffelybiaeth
mae'n wyrdd a glas	rhestru
Walkers' Crisps... Walkers' Wood	eironi

Arddull Fy Ngardd

Gellir sôn am bwyntiau megis:

Enghraifft	Nodwedd
yn drwm a gwyrdd	rhestru/ansoddeiriau
yn felyn, brown a choch	rhestru/ansoddeiriau
gwynt i chwipio ar fy moch	personoliad
haf/gaeaf	cyferbyniad
blodyn bach/blodau…di-ri'	cyferbyniad
fy ngardd	rhagenw

Mesur

Mydr ac Odl yw mesur y ddwy gerdd. Mae hyn yn addas gan fod y mesur yn awgrymu natur hamddenol taith y bardd a'i fab yn 'Walkers' Wood', a phatrwm cyson y tymhorau yn 'Fy Ngardd'.

© WJEC CBAC Cyf.

31-40	Dangos dealltwriaeth eithaf da o'r cynnwys a'r neges/thema Trafod yn eithaf da addasrwydd ac effeithiolrwydd arddull, mesur ac iaith i greu awyrgylch Defnyddio rhai termau beirniadaeth lenyddol Dangos ymateb personol eithaf da Defnyddio dyfyniadau yn addas Cymharu testunau'n eithaf da *Cyflwyno'r gwaith yn drefnus* *Arddangos gafael gyson ar sillafu, atalnodi a gramadeg ar y cyfan*
21-30	Dangos peth dealltwriaeth o'r cynnwys a'r neges/thema Trafod ychydig ar addasrwydd arddull, mesur ac iaith i greu awyrgylch Ymgais i ddefnyddio termau beirniadaeth lenyddol Dangos peth ymateb personol Defnyddio dyfyniadau addas Ymgais i gymharu testunau *Cyflwyno'r gwaith yn lled drefnus* *Gafael anghyson ar sillafu, atalnodi a gramadeg*
11-20	Ymgais i ddangos dealltwriaeth o'r cynnwys a'r neges/thema Ymgais i drafod addasrwydd arddull, mesur ac iaith i greu awyrgylch Ymgais i ymateb yn bersonol Defnyddio ambell ddyfyniad Peth ymgais i gymharu testunau *Dangos trefn mewn rhannau o'r gwaith* *Peth gallu i sillafu, atalnodi a defnyddio gramadeg yn gywir*
0-10	Ymgais i ddangos peth dealltwriaeth o'r cynnwys a'r neges/thema Cyfeirio at arddull/iaith i greu awyrgylch Dechrau ymateb yn bersonol Ymgais i ddefnyddio ambell ddyfyniad *Ymgais at ddilyniant* *Gafael gyfyngedig ar sillafu, atalnodi a gramadeg*

© WJEC CBAC Cyf.